

Zdeněk Urban: Hudební vzpomínání s revivalem v klubu Vagon

Posudek vedoucí

Zdeněk Urban se svou bakalářskou prací vřadil do skupiny studentů, kteří zkoumají hudební život v Praze, a specificky tu jeho dimenzi, která se obrací do minulosti. Taková návaznost má různé přednosti – od rozšiřování poznání po teoreticko-metodologickou inspiraci. Toho také Zdeněk využívá. Sám se zaměřuje na pražský klub Vagon, který je místem největší koncentrace revivalových skupin, a specificky na ty interprety, kteří se odkazují na čtyři světové rockové resp. metalové interprety: Black Sabbath, AC/DC, Nirvana a Guns N' Roses. Zdeněk se zajímá o to, co všechno z jejich (ve dvou případech již minulých) kariér přenášejí čeští (a v jednom případě slovenští) interpreti na dnešní pódia včetně toho, jak na to reaguje publikum, neboli – širěji vzato – jak se utváří tradice (nejen poslechu) jejich hudby.

Teoreticky vychází z Assmannova (2001) konceptu *konektivní struktury*, která propojuje kulturu kromě normami také časovou dimenzí neboli tím, na co a jak vzpomíná. Tento teoretický rámec Urban kombinuje s konceptem *revivalu* (specificky hudebního), který důkladně pojednává nedávno vydaný *Oxford Handbook of Music Revival* (Bithel – Hill 2014), s jehož zjištěními do jisté míry v závěru polemizuje. Perspektivu obracení se do minulosti pak zaklene konceptem *hudebního světa* (orig. *soundscape* v pojetí K. K. Shelemay), v němž se setkávají hudebníci a posluchači na jednom místě propojeni nejen znějící hudbou, ale také tím, jak jí rozumějí. Případá mi trochu škoda, že koncepty nepředstavuje v teoretické části v tomto pořadí (*revival* je uveden jako první): působilo by to logičtěji.

V empirické části autor krátce představí čtyři originální kapely (viz výše), resp. hlavně některé jejich charakteristické znaky, které jsou pak předmětem nápodoby u jejich následovníků. Poté ve čtyřech etnografiích z večerů ve Vagonu ukáže, co všechno revivalová/tributová skupina přináší z originálu do svých performancí. Po každé etnografii následuje krátká interpretační část, do níž Urban zahrnuje i úryvky z rozhovorů se členy kapel, které do jisté míry vysvětlují podobu performance. Krátká kapitola o publiku ve Vagonu odhaluje heterogenitu návštěvníků, a tím dobře koresponduje se starší prací Štěpána Kříže (naopak příliš nerezonuje s etnografiemi).

V závěrečné interpretaci pak autor srovnává pojednané revivaly a vztahuje je k teoretické literatuře. Tím také odhaluje, jak se skupiny pohybují na spektru mezi co nejvěrnější nápodobou „své“ skupiny (vedle samozřejmého převzatého repertoáru přes snahu o co nejvěrnější „sound“, způsob zpěvu po vizáž nebo pohyby na jevišti, ale také např. určitou střídmost jako v případě AC/DC) a na druhé straně jistou spontaneitou, která jim působí radost ze hry. Ukazuje se přitom, že nejen skupiny, ale i jejich jednotliví členové mají k otázce věrnosti různý postoj; nepřekvapivě frontmani bývají originálu nejbliž. Rozhodně tím potvrzuje jednu z hlavních tezí *Oxford Handbook of Music Revival*, že totiž *tradice* (i ta revivalová) *je vždy v pohybu, a aby něco pokračovalo jako součást živé, zdravé tradice, musí to odpovídat potřebám a zájmům své doby* (2014: 17).

Urbanova bakalářská práce je tedy příkladem smysluplně pojaté, dobře strukturované a na vlastním (vcelku pěkně provedeném) výzkumu založené práce. Její trochu slabší stránkou je písemná prezentace. Jestliže Jan Sokol tvrdil, že účelem studia na FHS je naučit studenty (smysluplně) číst a psát, Zdeněk Urban se to do jisté míry učil právě při psaní tohoto textu. To

je vidět na poněkud klopotném, jaksí dřevorubeckém stylu: místo „kdybych“ píše Zdeněk „když bych“ apod.; na větné úrovni třeba „Samozřejmě nastává otázka, kdo všechno si to takhle uvědomuje a jestli to vůbec napodobující skupiny berou v potaz. Já na to nahlížím z této perspektivy a je jasné, že některé kapely to nahlíží jinak anebo to neřeší vůbec.“ (s. 16) (Na druhé straně takový styl zároveň vyjadřuje námahu, kterou musel práci věnovat.) Zejména vzhledem k tomu navrhuji hodnotit práci jako velmi dobrou – s důrazem na slovo „velmi.“

Praha 19. 8. 2024

Doc. PhDr. Zuzana Jurková, PhD.